

Svetovni dan hrane – 16. oktober 2011

CENA HRANE – OD KRIZE DO STABILNOSTI

Nihanja cen hrane, natančneje podražitev le-te, predstavlja državam v razvoju glavno grožnjo varni hrani. Najbolj so zaradi tega prizadeti revni. Po poročilih Svetovne banke je med letoma 2010 – 2011 rast cen hrane v izjemno revščino potisnila približno 70 milijonov ljudi.

Tema letošnjega Svetovnega dneva hrane, »CENA HRANE – OD KRIZE DO STABILNOSTI«, je bila izbrana zato, da osvetli trend zviševanja cen hrane in predstavi ukrepe za zmanjševanje posledic na najbolj ranljivih skupinah ljudi. Ob Svetovnem dnevu hrane 2011 pogledimo, kaj povzroča nihanja cen hrane in kaj je potrebno postoriti za zmanjševanje njihovega vpliva na najšibkejše prebivalce globalne skupnosti.

V procesu uvažanja lahko zaradi izrazitih dvigov cen hrana za prebivalce revnejših držav postane zelo draga. Posamezniki, ki lahko na dan porabijo 1,25\$, morajo ob podražitvi hrane izpustiti vsaj en obrok. Prav tako so prizadeti kmetje, saj lahko samo predvidevajo po kakšni ceni bodo prodali svoje pridelke v naslednjih mesecih. Če so cene visoke, bodo sadili/sejali več, če pa se predvideva nizke cene, bodo sadili/sejali manj. Preračunavanje je zaradi nenadnih nihanj cen zelo oteženo. Tako lahko kmetje hitro pridelajo preveč ali premalo.

Ko je mednarodna skupnost, ki jo vodi G20, spoznala grožnjo nihanja cen za revne države in njihove prebivalce, je letos začela z iskanjem poti, kako upravljati z nihanjem na mednarodnih prehranskih trgih. Za to, da lahko določimo kako in v kakšnem obsegu je potrebno omejiti nihanje cen hrane, je potrebno vedeti, zakaj je nekdanj stabilen in poceni prehranski trg postal turbulenten trg, poln nenadnih dvigov cen.

Izvor današnjega nihanja sega v prejšnje stoletje, ko so politiki spregledali, da pospešena proizvodnja ne bo trajala večno, ampak je potrebno vlagati v raziskovanje, tehnologijo, orodja in infrastrukturo. K temu so prispevala tudi dejstva, da se v družbah v razvoju vedno več ljudi prehranjuje z mesom in je zaradi tega potrebno pridelati vedno več žita; da število prebivalstva nenehno raste in tako je na Svetu vsako leto potrebno nahraniti skoraj 80 milijonov ljudi več; da je vreme zaradi globalnega segrevanja in klimatskih sprememb vedno bolj nestanovitno in pogosto ekstremno.

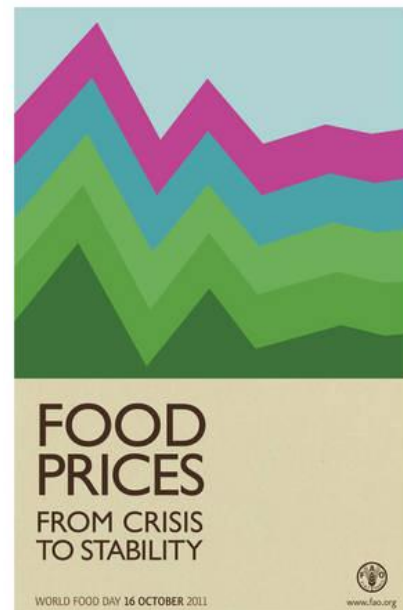
Odzivanje na nihanja cen hrane tako obsega dve različni vrsti ukrepov. Prvi se nanašajo na sama nihanja in se zavzemajo za zmanjševanje nihanja cen skozi specifične intervencije, med tem ko se drugi zavzemajo za ublažitev negativnih posledic nihanj cen na države in njihovo prebivalstvo.

Boljša politična koordinacija na mednarodnem trgu hrane lahko zmanjša nihanje s tem, da pomaga pri vzdrževanju zagotovljenega toka dobrin. Za doseganje boljše transparentnosti na trgu je potrebnih več in boljših informacij. Za blaženje negativnih posledic nihanj pa so učinkovite nacionalne in regionalne mreže z rezervami hrane, ki bi bile potrebne v primeru večjih izrednih dogodkov ali katastrof. Revnemu prebivalstvu se lahko pomaga tudi z denarno pomočjo ali prehranskimi boni, kmetom pa pri dobavi gnojil in semen. Na državni ravni lahko vlada cene hrane obvaruje pred nihanjem skozi različne finančne dogovore, kot je npr. dogovor o kupovanju hrane po isti ceni za mesece naprej, ne glede na to, kakšne so spremembe na trgu.

Stabilnost na trgu hrane je odvisna od povečanega vlaganja v kmetijstvo, še posebej v državah v razvoju, kjer živi 98% lačnega prebivalstva in kjer se mora proizvodnja hrane podvojiti do leta 2050, da bi lahko prehranila prebivalstvo, katerega število strmo narašča.

Vlaganje v infrastrukturo, tržne sisteme, komunikacijske sisteme, izobraževanje, kakor tudi v raziskovanje in razvoj, lahko poveča zaloge hrane ter izboljša delovanje lokalnih prehranskih trgov in s tem zmanjšuje nihanje cen. Na ta način lahko trg pripomore k zmanjševanju bremena nihanja cen zlasti na plečih revnega prebivalstva.

**V petek, 14.10.2011, bo ob Svetovnem dnevu
hrane 2011 Inštitut za varovanje zdravja
Republike Slovenije v sodelovanju z
Ministrstvom za zdravje
organiziral posvet s temo
PRIPRAVA NOVE PREHRANSKE POLITIKE.**

Pripravila:

Anja Durjava, univ.dipl.psih.

Več si lahko preberete na:

<http://www.fao.org/getinvolved/worldfoodday/en/>